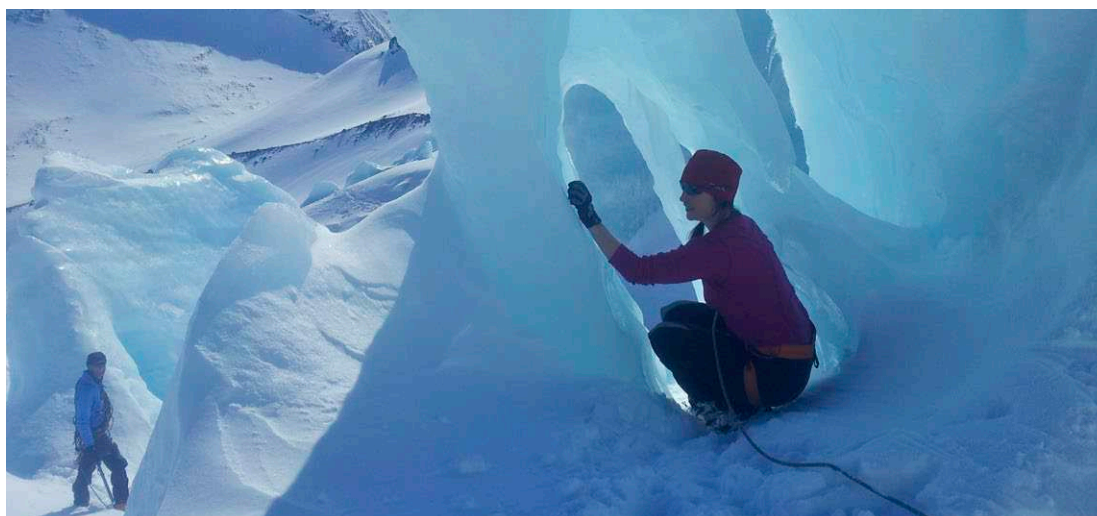

Reiselysten? Les artikler og reise-
guider fra hele verden på **ap.no**

Mai Kvåle Løvmo er betatt av isens vakre formasjoner.

I blåisen er stemningen både trolsk og vakker. For mange et høydepunkt på turen.

- Det beste med brevandring er at du aldri helt vet hva som venter deg, sier brefører Mathias Andreassen.

Tove Lill Skønberg, Mai Kvåle Løvmo, Mona Myran og Trude Eidtang utfordret seg selv på isen.

Vi åler oss opp og gjennom trange passasjer, og får god hjelp av breføreren i de vanskeligste partiene

Vi krabber ned under breen hvor vi kan ta på fjellet og høre vannet sildre.

Tove Lill Skønberg åler seg inn i blåisens hemmelige og smale smug.

Skuringsstriper og kartlav på steinene vitner om at det ikke er lenge siden den lille istid, bare 250 år, forklarer Mathias Andreassen.

Brefakta

Bøverbreen er en arm av Smørstabbreen, som er den største isbreen i Jotunheimen. Dette er en fin bre både for nybegynnere og dem som ønsker litt utfordringer.

Komme seg dit:

I sommersesongen er det daglig buss til Lom fra Oslo (ca. 6 timer), Bergen (ca. 8 timer) og Trondheim (ca. 9 timer). Rutetider og priser på nor-way.no, nettbus.no, ruteinfo.net.

Sove:

Krossbu turisthytte ca. 30 minutter fra Lom er utgangspunktet for tur på Bøverbreen. Overnatting koster fra kroner 590 avhengig av romtype. Litt rimeligere om du er medlem i Turistforeningen. Les mer på krossbu.no. Det finnes flere hoteller og overnattingsmuligheter i Lom og omegn, se visitjotunheimen.com

Hvem kan gå på isbre?

Folk i alle aldre og størrelser kan gå på isbre. Vanligvis har arrangørene en nedre grense på syv år og en øvre grense på 70, men dette er veiledende. Jotunheimen Glacier Guides forteller at de har ført barn på fem år og modne voksne opp i 78 års alderen - samt blinde, døve og personer med andre funksjonshemninger. Den gjengse brevandrer er imidlertid mellom 15 og 55 år, og har gått en del i fjellet tidligere.

Brefører:

Skal du gå på isbre trenger du en brefører, hvis ikke du har tatt brekurs. Han eller hun sørger for sikkerhet og stiller med alt nødvendig utstyr.

Pris:

Pris avhenger av turens lengde, type og hvor mange dere er. Blue Ice Trek koster 650 kr/pers. Ta f.eks. kontakt med Jotunheimen Glacier Guides for mer informasjon og prisforslag: jgg.no

Sesong:

Isbreesesongen starter med skiføre over breen fra mars til slutten av mai, deretter brevandring fra juni til ut oktober. Høysesong er juni til september.

Hva trenger du?

Vanntett jakke og bukse, gode stivsålede støvler, ryggsekk med ekstra plass til utlevert utstyr, 2-3 varme lag for overkroppen av ull eller fleece, hurtigtørkende bukser eller shorts (ikke jeans), vanntette hansker, lue, mat og drikke for dagen og solbriller, solkrem, kamera, sitteunderlag.

Hvor kan man gå på breer i Norge?

De mest populære er: Svellnosbreen, Smørstabbreen (som Bøverbreen er en arm av), Jostedalbreen (med Nigårdsbreen, Briksdalsbreen, Kjenndalsbreen, Bødalsbreen, Tunsbergdalsbreen), Folgefonni, Hardangerjøkulen og Svartisen.

A REISE BREVANDRING

Norge er full av isbreer - og isbreene fulle av hemmeligheter. Det er bare å utstyre seg med øks, hjelm og stålpigge.

Legg turen på is

tekst og foto Mona Myran

Bøverbreen

– Jeg holder deg! forsikrer breføreren og tar et godt tak i både armen og blikket.

Det som for litt siden lignet en smal sprekk i isen, har vokst seg skummel bred og dyp.

– Stol på meg, dette går bra, fortsetter Mathias Andreasen.

Trygg på isen

På parkeringsplassen utenfor Krossbu fjellovernatting et par timer tidligere er folk i ferd med å våkne i teltene sine. Det er en klar høstmorgen. Et tynt skylag ligger som et laken over dalen og fjellene. Danske Mathias Andreasen fra Jotunheimen Glacier Guides er allerede i gang med å briefe gruppen han skal føre over Bøverbreen i dag. Fjellvante jenter, men helt uerfarne på isbre.

– Alle kan gå på bre, men vi må ta farene på alvor, forklarer breføreren mens han deler ut stegjern, hjelm, sittesele og isøks til alle.

I begynnelsen av august døde et ektepar etter å ha blitt truffet av isblokker fra Nigardsbreen.

– Og nettopp fordi sikkerhet står først, er brevandrerne gjerne mindre utsatt for skader enn andre fjellfolk, legger han til.

– Men det beste med brevandring, smiler han og ser lengten innover fjellet i retning Bøverbreen, er at du aldri vet helt hva som venter deg.

Vi pakker så godt vi kan, ned i sekkene sammen med digre matpakker, drikke og ekstra skift.

– Vi går ikke langs oppmerkede stier som i fjellet, vi går på oppdagelsestur. Isen er nemlig hele tiden i forandring, veien blir til mens vi går.

Landskapet er preget av høst – et rødbrunt teppe av lav, mose og knallrød rypelyng. Forventningen i gruppen er kraftig stigende. Akkurat som det lettende skylaget.

Som en tidsmaskin

Det vakre fjellandskapet har spor av mer enn bare høst. Brun bergarter, friske skuringsstriper og kartlav. Den grågrønne mosen på steinene vitner om at

det ikke er lenge siden den lille istid, bare 250 år.

– Når isen vokser, sprenger den ut fjellet under seg og plukker opp og tar med seg grus og jordsmonn på reisen videre, forklarer Mathias.

– Dette setter spor, og sånn vet vi at Bøverbreen strakte seg helt sør for Berlin under siste istid. Det var faktisk slik Danmark ble til. Landet består av to store morenerygger, skapt av breer fra Norge og Sverige.

– Isen brakte det mest fruktbare jordsmonnet til oss og lot det skrinne bli igjen her hos dere til å dyrke poteter, smiler dansken spøkefullt.

Siden den lille istid har de fleste breene trukket seg tilbake, kun avbrutt av korte fremstøt eller stillstand. At breene smelter, er ikke noe nytt. Klimaendringer har vi hatt til alle tider. Det som er annerledes nå – og bekymringsfullt – er at de smelter mer enn noensinne. Dette har også ført til en rekke interessante funn. Ut av isen og historiens dyp har alt fra redskaper, jaktvåpen og klær som er flere tusen år gamle dukket opp. Begravd i isen har gjenstandene vært helt beskyttet mot slitasje.

– Til og med tusen år gammel reinsdyrbæsj lukter friskt, ler Mathias.

Fremme ved foten av breen er

«Vi går ikke langs oppmerkede stier som i fjellet, vi går på oppdagelsestur.»
Mathias Andreasen, brefører

det på med sittesele, stegjern og hjelm og deretter trening på riktig gangteknikk: Oppover som pingviner – fiskebein med baken ut, og nedover som kule, bredbeinte cowboyer.

– Stol på stegjernet, piggene holder dere, er rådet fra Andreasen.

Snart vakler en rekke pingviner innover Bøverbreen. Stødigere og flinkere for hvert skritt. I tet ligger breføreren som passer godt på flokken.

– Bare én regel, roper han, gå der jeg går, og aldri trakk på snø!

Skylaget som et par timer tidligere dekket fjellheimen, har åpnet små luker som solen sender sine stråler ned gjennom. Bøverbreen bader i gyllent lys og glitrer som om det lå små diamanter strødd utover. Pingvinene trasker stolte av sted, over første utfordring – en liten bresprekk. Jo høyere opp, jo flere overraskelser.

For hvordan ser egentlig en isbre ut? En hvit, evig og øde slette? Nope. Et ukjent landskap åpenbarer seg. Topper, daler og små fjell. Vi kryper inn i huler og grotter, åler oss gjennom trange passasjer og krabber ned under breen hvor vi kan ta på fjellet og høre vannet sildre. Så fortsetter oppdagelsesreisen videre. Opp av juv, over flere små – og noen litt større, bresprekker. Isøksen brukes aktivt. Den er som en forlengelse av armen, og gir feste og støtte. Innimellom avgir isen lyder som ligner raping eller brøl. Akkurat som den vil si fra at den lever. Eller ønske oss velkommen. Da vi når blåisens små huler og skumle formasjoner, turens absolutt vakreste høydepunkt, er stemningen både trolsk og eventyrlig.

En uforglemmelig opplevelse

Så ivrige er vi med å utforske isens hemmelige landskap, at vi rent glemmer å titte oss over skulderen. Det er først ved lunsjtid, nede i en grop og i le for vinden, at vi oppdager at Jotunheimen har sparket av seg lakenet og brettet seg stolt ut i et 180 graders panorama. Fanaråken, Hurrungane, Falketind, Store Skagastølstinden. Topper og tinder strutter om kapp, opp mot en knallblå høsthimmel.

